

การขยายพันธุ์ยาง

การขยายพันธุ์ยางแบบเพาะเมล็ดติดตาในถุง (ยางชำถุงมีรากแก้ว)

การเลือกพื้นที่

1. การคมนาคมสะดวก
2. ใกล้เคียงแหล่งชุมชน
3. แหล่งน้ำพอใช้ตลอดปี
4. ที่ตั้งแปลง ควรอยู่ในเขตปลูกสวนยาง
5. หาแรงงานได้ง่าย

ปรับสภาพพื้นที่ ให้เหมาะสมก่อนทำแปลงขยายพันธุ์ยาง ปรับพื้นที่ให้ราบเรียบหรือลาดเอียงเล็กน้อยเพื่อให้หน้าไหลออกจากแปลงได้สะดวก ไม่มีดินไม้ใหญ่อยู่ในแปลง พื้นที่โล่งเตียน อากาศถ่ายเทได้สะดวก

วางแผนการปลูก ควรจัดแถวยางอยู่ในแนวระดับตะวันออกและตะวันตก เพื่อให้แสงแดดส่องได้สะดวก ต้นกล้ายางเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอสามารถติดตาได้พร้อมกัน ประหยัดค่าแรงงานค่าใช้จ่าย และวางระบบน้ำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเพาะเมล็ด

การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ ควรคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ตกุ่นแรก และต้องเป็นเมล็ดที่ใหม่เมล็ดยางเป็นพืชที่มีน้ำมันถ้าทิ้งไว้นานเมล็ดเสื่อม ความงอกเร็วหรือเก็บเมล็ดเก่ามาเพาะอาจจะไม่งอกเมล็ดยางที่สดและสมบูรณ์หนักประมาณ 240 เมล็ด/กิโลกรัม ภาคตะวันออกเมล็ดยางร่วงเดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคม ภาคใต้ เดือนกันยายน-เดือนตุลาคม

วิธีการเพาะเมล็ด หลังจากเก็บรวบรวมเมล็ดยางได้แล้วให้รีบเพาะโดยเร็ว อาจจะเพาะได้ร่วมไม้ใหญ่ หรือใช้ตาข่ายสีดำพรางแสงเพื่อไม่ให้แสงแดดจัดจนเกินไป ใช้ขุยมะพร้าวคลุกเคล้ากับเมล็ดยาง วางบนแปลงเพาะที่เตรียมไว้รดน้ำให้ชุ่ม วันต่อไปให้รดน้ำวันเว้นวันหรือวันเว้นสองวันโดยให้สังเกตดู ถ้าขุยมะพร้าวยังมีความชื้นอยู่ยังไม่ต้องรดน้ำ ถ้ารดน้ำมากเกินไปจะทำให้เมล็ดยางเน่าได้

การเก็บเมล็ดงอก หลังจากเพาะเมล็ดยางได้ประมาณ 5 วัน เมล็ดยางเริ่มงอกขนาดเท่าหัวไม้ขีดให้เก็บเมล็ดยางที่งอกแล้วทุกวันนำมาแช่น้ำไว้ และต้องเพาะให้เสร็จภายในครึ่งวัน

วิธีการเพาะเมล็ดยางที่งอกแล้ว (เมล็ดงอก) หลังจากเก็บเมล็ดยางงอกแล้วให้รีบนำมาเพาะ โดยเพาะในถุงพลาสติกสีดำที่รอกดินจนเต็มวางไว้เป็นแถวตามที่กำหนดไว้ และได้วางระบบน้ำไว้เรียบร้อยแล้วโดยเฉพาะฤดูละ 3 เมล็ด ให้เมล็ดงอกอยู่ตรงกลางถุง และหลังจากเพาะแล้ว 30-45 วัน ให้ถอนแยกต้นที่ไม่สมบูรณ์ทิ้งให้เหลือไว้เพียงฤดูละ 1 ต้น

ลักษณะของต้นกล้าที่ไม่สมบูรณ์และต้องถอนทิ้ง

1. ต้นที่เป็นโรคและแมลงทำลาย จนไม่สามารถปฏิบัติดูแลรักษาให้เป็นต้นกล้าที่สมบูรณ์ได้
2. ต้นยางที่มีลักษณะใบเหลือง
3. ลำต้นอ่อน แคระแกรน ใบบาง บางต้นมีลักษณะใบไหม้ และลำต้นเล็กผิดปกติ
4. รากและลำต้นคดงผิดปกติ ให้ดึงลำต้นถ้ารากยึดหยุ่นคล้ายสปริง แสดงว่ารากคดงงอได้ดินให้ถอนทิ้ง

ต้นกล้าที่สมบูรณ์แข็งแรงเหมาะที่จะใช้เป็นตัวต้นกล้าสำหรับขยายพันธุ์

1. ไม่มีโรคและแมลงทำลาย
2. รากและลำต้นไม่คดงอ
3. เจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ
4. ลำต้นแข็งแรง

วิธีการปฏิบัติดูแลรักษาต้นกล้ายาง (เพาะในถุง)

1. รดน้ำทุกวันๆละ 1 ครั้ง ต้นกล้าอายุ 1-3 เดือน ประมาณ 10-30 นาที ให้ความชื้นในถุง
2. ปราบวัชพืช วัชพืชที่ขึ้นในถุงเพาะชำให้ถอนออกแล้วนำไปทิ้งนอกแปลง วัชพืชที่ขึ้นระหว่างแถวอาจให้ใช้ยาพาราควอท อัตรา 80-100 ซีซี /น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นต้องระวังไม่ให้ยาฆ่าหญ้าโดนต้นยาง และต้องฉีดพ่นในขณะที่ไม่มีลมแรง
3. พ่นยาปราบโรคราพืช ใช้ยาแทนแอมผสมยาจับใบ อัตรา 10 - 20 กรัม (1-2 ช้อนแกง) /น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นขณะที่ต้นยางมียอดอ่อน เพื่อป้องกันโรคสปีดดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้ามีโรคระบาดใช้ยา อัตรา 20 - 30 กรัม (2-3 ช้อนแกง) / น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น 3-5 วัน/ครั้ง ถ้ามีหมอกให้รดน้ำขณะที่ใบยางยังเปียกอยู่ และให้พ่นยาป้องกันกำจัดโรคราพืชสปีดดาห์ละครั้ง
4. ใส่ปุ๋ยสูตร 20-8-20 อัตรา 2 กิโลกรัม / น้ำ 200 ลิตร โดยนำปุ๋ยมาละลายน้ำผสมน้ำสะอาดในบัวตักรดลงในถุงเพาะชำยางให้เต็มทุกถุง เดือนละ 1 ครั้ง จนกว่าจะติดตาได้ขณะที่ติดตาอาจให้หยุดใส่ปุ๋ย และจะใส่ปุ๋ยได้อีกหลังจากเปิดพลาสติกพันตาออกแล้ว

การติดตาวาง (เพาะเมล็ดในถุง)

ต้นกล้าอายุ 4½ - 8 เดือน

ก่อนที่จะติดตาวางต้องเตรียมต้นกล้ามาให้พร้อมก่อน เช่น ใส่ปุ๋ยเป็นระยะตามที่กำหนด แปลงเพาะชำโล่งเตียน สะอาดปราศจากวัชพืช ไม่มีโรคและแมลงเข้าทำลาย ลำต้นโตได้ขนาดที่จะทำการติดตาวาง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.2 เซนติเมตร วัดที่ความสูงห่างจากพื้นดิน 10 เซนติเมตร และต้องเตรียมกึ่งตาวางพันธุ์ดีไว้ให้พอกับจำนวนต้นกล้าที่มีแรงงานที่มีประสบการณ์ และมีฝีมือในการติดตาวาง

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการติดตาวาง

1. กรรไกรตัดแต่งกิ่ง
2. มีดติดตาวาง
3. พลาสติกพันตาวาง
4. ถุงพลาสติก สำหรับใส่กึ่งตาวาง
5. ถุงพลาสติก สำหรับใส่เครื่องมือในการติดตาวาง
6. ผ้าซีวีว สำหรับเช็ดทำความสะอาดต้นยาง

เนื่องจากการติดตาวางให้ประสบความสำเร็จสูงสุดขึ้นอยู่กับปัจจัยและสภาพแวดล้อมหลายอย่าง เช่น แรงงานติดตาวางต้องมีฝีมือและมีประสบการณ์ในการติดตาวาง ฤดูกาลต่างๆ ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การติดตาวางประสบความสำเร็จสูง ตลอดจนความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ การขยายพันธุ์ยาง (ผลิตยางชำถุง) จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับขั้นตอนการติดตาวางเป็นปัจจัยหลัก เพราะถ้าติดตาวางไม่ประสบความสำเร็จ หรือประสบความสำเร็จน้อย การขยายพันธุ์ยางก็ล้มเหลวตามไปด้วยนั่นก็หมายถึง กำไร-ขาดทุน ของเกษตรกรและก่อนที่จะติดตาวาง เราต้องเริ่มต้นมาจากการบำรุงรักษาต้นกล้าให้มีคุณสมบัติแข็งแรง โตได้ขนาด ก่อนที่จะทำการติดตาวาง ประกอบกับแรงงานที่มีฝีมือ ความรู้และประสบการณ์ของผู้ประกอบการขยายพันธุ์ยาง ถ้าเริ่มต้นดี ปฏิบัติดูแลรักษาต้นกล้าอย่างดี แรงงานมีฝีมือ ติดตาวางให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อม โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็สูงตามไปด้วย

ช่วงระยะเวลาที่ไม่เหมาะสมสำหรับการติดตาวาง และไม่แนะนำให้ติดตาวางในช่วงระยะเวลาดังต่อไปนี้

เดือนตุลาคม , พฤศจิกายน , ธันวาคม ถึงกลางเดือน มกราคม เนื่องจากระยะเวลาดังกล่าวอยู่ในระหว่างปลายฤดูฝน และย่างเข้าฤดูหนาว สภาพภูมิอากาศไม่เหมาะสมที่จะติดตาวางเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเดือนตุลาคม ฝนตกชุกมากเกินไป ความชื้นในอากาศสูงมาก และมีแสงแดดไม่เพียงพอทำให้แผ่นตาวางเน่า และเป็นเชื้อราได้ง่าย

เดือนพฤศจิกายน ,เดือนธันวาคม ถึงกลางเดือนมกราคม อยู่ในช่วงฤดูหนาว อากาศแห้งมาก ความชื้นสัมพัทธ์มีน้อย ทำให้ตายเป็นเกิดการคายน้ำสูงมาก ตายางแห้งขาดน้ำหล่อเลี้ยง และการติดตามประสบความสำเร็จ

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการติดตาม ตั้งแต่กลางเดือนมกราคม เป็นต้นไป จนถึงเดือนมิถุนายน แต่ต้องระวังช่วงเวลาฝนตก หมอกลงจัดหรือมีน้ำค้างมาก ต้องรอให้ฝนหยุดตกและให้น้ำค้างแห้งก่อน

หลังจากครบกำหนดและเปิดพลาสติกพันตาออกแล้ว ให้ใส่ปุ๋ยได้ตามปกติ อัตราส่วนปุ๋ยสูตร 20-8-20 อัตรา 2 กิโลกรัม ละลายน้ำผสมกับน้ำสะอาด 200 ลิตร ใช้บัวรดน้ำรดไปตามแถวข้าง ให้ปุ๋ยเต็มปากถุงทุกถุง และหลังจากนั้น 15-45 วัน ให้ตัดต้นเดิมทิ้ง (ต้นพันธุ์พื้นเมือง) โดยตัดให้เหนือแผ่นตา 2½ " และให้รอยตัดเอียงไปด้านหลังแผ่นตาพันธุ์ดี จะต้องถอนถุงเพาะชำข้างก่อน เพื่อตัดรากแก้ว และรากแขนงที่ทะลุออกนอกถุง และเพื่อเป็นการ เตือนรากเพื่อไม่ให้ต้นยางชำถุงพันธุ์ดี เหี่ยวเฉาได้ง่าย ในขณะที่เกษตรกรขนย้ายไปปลูก และเป็นการชะลอการเจริญเติบโตของต้นยางพันธุ์ดีไม่ให้เจริญเติบโตเร็วเกินไป ยางชำถุงพันธุ์ดีที่เหมาะสมสำหรับปลูกต้องมีความสูง 1-2 จัตรีใบเท่านั้น ถ้าโตเกิน 2 จัตรีไปแล้ว ไม่ควรปลูกเพราะโตเกินไป ต้นยางตายเป็นจำนวนมากทำให้เสียหายเวลาในการปลูกซ่อม และต้นยางในสวนโตไม่สม่ำเสมอ ให้ผลผลิตน้อยไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

วิธีการปฏิบัติดูแลรักษาต้นกล้ายางพันธุ์ดี

1. ปราบวัชพืชในแปลงเพาะชำให้เตียนอยู่เสมอ โดยการถอนตากหรือใช้สารเคมี ถ้าใช้สารเคมีใช้ด้วยความระมัดระวัง อย่าให้ละอองสารเคมีโดนต้นยางเพราะจะทำให้เกิดความเสียหายกับต้นกล้ายางอย่างรุนแรงได้

2. พ่นยาปราบโรคราพืชสัปดาห์ละครั้ง เพื่อป้องกันโรคราพืชเข้าทำลายต้นยางอ่อน

3. ตัดแต่งแขนงที่แตกจากต้นตอพันธุ์พื้นเมืองออกให้หมด

4. รดน้ำทุกวันๆละ 1 ครั้ง ประมาณ 30 นาที / วัน หรือ วันเว้นวันก็ได้

ถ้ามีความจำเป็นจะต้องใส่ปุ๋ยให้ใส่ปุ๋ย สูตร 20-8-20 ละลายน้ำอัตรา 2 กิโลกรัม/น้ำ 200 ลิตร ตักราดลงถุงเพาะชำระยะนี้แนะนำให้ใส่ปุ๋ยได้เพียงครั้งเดียว ถ้าใส่ปุ๋ยบ่อยและมากเกินไป จะทำให้ต้นยางโตเกินขนาดและอ่อนแอ ทำให้เชื้อโรคเข้าทำลายได้ง่าย และก่อนจำหน่ายให้เกษตรกรควรหยุดการให้น้ำประมาณ 2 วัน เพื่อให้ถุงแห้งและสะดวกในการขนย้าย

ดินที่เหมาะสมสำหรับเพาะชำกล้ายางพารา จะต้องเป็นดินเหนียวผสมดินร่วนเพียงเล็กน้อย และจับตัวกันได้ดี ไม่แตกร่วนขณะขนย้ายหรือปลูกต้นกล้ายาง

ขนาดถุงเพาะชำ ให้ใช้ถุงเพาะชำสีดำพับข้าง ขนาด 2½"x14" วางในแนวราบ และเจาะรูเพื่อให้น้ำระบายจากถุงได้ดี

วิธีการกรอกถุง กรอกดินใส่ถุงให้เต็มและอัดให้แน่นพอสมควร ถุงไม่หักกลาง และให้เว้นปากถุงไว้ประมาณ 1 เซนติเมตร สำหรับชั่งน้ำเวลาใส่ปุ๋ย หลังจากกรอกถุงเสร็จแล้วให้นำถุงมาเรียงตามแถวที่ได้เตรียมไว้ โดยขุดเป็นร่องให้ลึก 2/3 ของความยาวถุงเพาะชำ วางเป็น 2 แถวคู่ ให้แต่ละแถวห่างกัน 1-1.20 เมตร และให้วางระบบน้ำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะนำเมล็ดยางมาเพาะ การเพาะกล้ายางแบบพามาเมล็ดติดตาในถุงไม่จำเป็นจะต้องสร้างเรือนเพาะชำแต่อย่างใด ให้เพาะกลางแจ้งต้นยางเจริญเติบโตดีกว่า และมีความแข็งแรงกว่าต้นยางที่เพาะในเรือนเพาะชำ

ต้นยางชำถุง เป็นวัสดุปลูกที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสวนยาง และต้นยางสามารถเจริญเติบโตได้อย่างสม่ำเสมอ

การเตรียมวัสดุเพื่อใช้ชำยางชำถุง ถุงพลาสติกสีดำขนาด 2½" x 4" วางในแนวราบ เจาะรูรอบถุงในจำนวนที่เหมาะสม ดินที่ใช้บรรจุต้องมีลักษณะค่อนข้างเหนียวใช้ดิน 2 ส่วน ผสมอินทรีย์วัตถุ (ปุ๋ยคอก .ปุ๋ยหมัก) 1 ส่วน และปุ๋ยหินฟอสเฟต 10 กรัม/ถุง(1ช้อนแกง) หรือหินฟอสเฟต 5 กิโลกรัม/ดิน 1 ลูกบาศก์เมตร บรรจุได้ประมาณ 500 ถุง

การป้องกันและการกำจัดโรค

1. **โรคใบจุดตาดำ** ควรใช้ยาประเภทคาร์บาเมท เช่น ไซแนบ มาแนบ แมนโคแซบ 80% WP ในอัตรา 48 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน

2. **โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อออยเดียม หรือโรคราแป้ง** ใช้กำมะถันผงฉีดพ่นในตอนเช้า ขณะที่ใบยังเปียกน้ำค้างอยู่ทุก 15 วัน ต่อครั้ง ประมาณ 3 ครั้ง ในขณะที่เกิดโรคแล้วฉีดพ่นยาทุก 3-5 วัน ต่อครั้งจนกว่าจะหาย

3. **โรคใบที่เกิดเชื้อไฟทอปเทอร่า** ควรใช้ยาอาลีเอท 80% WP ในอัตรา 40 กรัม (4 ซ่อนแกง) ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน

4. **โรคใบที่เกิดจากเชื้อคอลเลโทตริกัม (ใบจุดนูน)** ควรใช้ยาเบนเลทไอดี 50% WP ในอัตรา 40 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นขณะที่ใบยังอ่อนอยู่หรือเริ่มผลิใบใหม่ 3-5 วัน ต่อครั้ง

มาตรฐานต้นยางชำถุง

ต้นยางชำถุง หมายถึง ต้นกล้ายางคุณภาพดี ที่ติดตาด้วยยางพันธุ์ดี และบำรุงรักษาในถุงจนต้นยางที่ติดตาแล้วมีการเจริญเติบโตไม่น้อยกว่า 1 ฉัตร แต่ไม่เกิน 2 ฉัตร และเป็นต้นยางชำถุงที่มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐานดังนี้

1. ขนาดของถุง 2¼" x 14" (วางในแผงราบ) เป็นอย่างน้อยและเจาะรูรอบถุงในจำนวนที่เหมาะสม เพื่อระบายน้ำ
2. ดินที่ใช้บรรจุต้องมีลักษณะค่อนข้างเหนียว เพื่อไม่ให้ดินในถุงแตกเมื่อมีการขนย้าย
3. ปริมาณดินต่ำกว่าจากขอบถุง 1 เซนติเมตร และไม่มีวัชพืชในถุง
4. ยางชำถุงถูกต้องตรงตามพันธุ์
5. ต้องเป็นต้นยางชำถุงที่ติดตาถูกต้องสมบูรณ์ ปราศจากโรคยางทั้งใบ ลำต้นและราก มีความเจริญเติบโตไม่น้อยกว่า 1 ฉัตร แต่ไม่เกิน 2 ฉัตร
6. ต้นยางชำถุงต้องมีใบแก่เต็มที่ และมีความสูงของต้นยางจากรอยแตกตาถึงปลายยอด ไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร

ต้นทุนการผลิตยางชำถุงเพื่อการค้า

1. ปรับพื้นที่
2. วัสดุเพาะชำ เช่น ดิน ถุงพลาสติก
3. ค่าจ้างกรอกถุง
4. ค่าเมล็ดยาง
5. ค่าระบบน้ำ
6. สารเคมีกำจัดวัชพืช , โรคราพืช
7. ค่าติดตา
8. ไฟฟ้า, น้ำมันเชื้อเพลิง
9. ค่าแรงงาน

การสร้างแปลงกิ่งตายาง

กิ่งตายเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่สำคัญในการติดตา กิ่งต่าที่เจริญเติบโตสมบูรณ์ดี จะช่วยให้การติดตาประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ตามปกติเกษตรกรเจ้าของสวนยางขนาดเล็ก จะไม่สร้างแปลงกิ่งตายางโดยจะซื้อจากแปลงกิ่งตายางทางราชการหรือของเอกชนที่เชื่อถือได้มาใช้ในการติดตาเมื่อต้องการติดตาเท่านั้น เกษตรกรรายใหญ่หรือเกษตรกร ที่ประกอบอาชีพผลิตพันธุ์ยางขายเท่านั้นที่จะทำแปลงกิ่งต่าไว้ใช้เอง ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของผู้สร้างแปลงกิ่งตายางก็คือ เพื่อผลิตกิ่งตายางพันธุ์ดีไว้จำหน่าย และเพื่อลดต้นทุนในการผลิตต้นพันธุ์ยางชนิดอื่น เช่น ต้นตอตา หรือยางชำถุงให้ต่ำลง

การเลือกทำเลและการเตรียมพื้นที่ สำหรับทำแปลงกิ่งตายาง มีหลักในการพิจารณาและวิธีปฏิบัติเช่นเดียวกับการเลือกทำเลและการเตรียมพื้นที่สำหรับทำแปลงกล้ายาง แต่ระยะปลูกจะใช้ระยะ 1x2 เมตร ซึ่ง 1 ไร่จะปลูกยางได้ประมาณ 800 ต้น หรือจะใช้ระยะปลูก 1.5x1.5 เมตร ก็ได้ ถ้าใช้ระยะนี้ 1 ไร่ จะปลูกยางได้ประมาณ 700 ต้น

ส่วนการเตรียมหลุมปลูกและการปลูกยางในแปลงกิ่งตายาง ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีการปลูกยางโดยทั่วไป คือ

1. วัดระยะแถวสำหรับปลูกยาง
2. ขุดหลุมเตรียมปลูกยาง กว้าง x ยาว x ลึก 50 x 50 x 50 เซนติเมตร
3. ใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมักคลุกเคล้ากับดินสำหรับปลูกยาง
4. หลังจากปลูกยางเสร็จแล้วปราบวัชพืชให้เตียนอยู่เสมอ
5. ใส่ปุ๋ยปีละ 1 – 2 ครั้ง
6. ในช่วงระยะที่ใช้กิ่งตายาง รดน้ำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

การบำรุงรักษาแปลงกิ่งตา

หลังจากปลูกยางเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปลูกซ่อมให้เร็วที่สุดเพื่อให้ต้นยางเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ และต้องบำรุงรักษาแปลงกิ่งตาทายางอย่างดีเพื่อให้ได้กิ่งตางที่สมบูรณ์ใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

การกำจัดวัชพืช

หลังจากปลูกต้นยางเสร็จแล้ว ให้กำจัดวัชพืชให้อย่างสม่ำเสมอ ควรกำจัดในขณะที่วัชพืชยังเล็ก และยังเป็นต้นอ่อน เพราะกำจัดได้ง่ายเสียค่าใช้จ่ายน้อย ควรใช้จอบตากไม่แนะนำให้ใช้สารเคมี เพราะถ้าใช้ด้วยความไม่ระมัดระวังสารเคมีอาจทำลายต้นยางได้ เช่นทำให้ต้นยางแคระแกรนไม่เจริญเติบโตหรืออาจทำให้ต้นยางตายได้ ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้สารเคมีต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง สารเคมีที่ใช้ยาไกลโฟเสท อัตรา 80-100 ซีซี / น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น หรือยาพาราควอท อัตรา 80-100 ซีซี / น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นในขณะที่ไม่มีลมแรง และฝนไม่ตก

การใส่ปุ๋ย

ถ้าปลูกด้วยต้นตอตา หรือต้นยางชำถุงแล้วสามารถใส่ปุ๋ยครั้งแรกได้ทันทีเลย และใส่ปุ๋ยครั้งต่อไปเมื่อแตกฉัตรที่สองแล้ว และใส่อีกทุกครั้งหลังจากที่ตัดแต่งกิ่ง โดยใส่ปุ๋ยสูตร (20-8-20) หรือสูตร (20-10-12) แล้วแต่เขตปลูกยาง ในอัตรา 36 กิโลกรัม/ไร่

ถ้าปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดตามแปลง ให้ใส่ปุ๋ยก่อนติดตามอย่างน้อย 15 วัน แต่ไม่ควรทิ้งไว้นานเกิน 1 เดือน

วิธีเลี้ยงกิ่งตาเขียว

- ในช่วงแรกหลังจากปลูก ปล่อยให้ต้นยางเจริญเติบโตขึ้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งลำต้นเป็นสีน้ำตาล ประมาณ 1 เมตร ที่ระดับความสูงจากพื้นดิน
 - ตัดยอดให้สูงจากพื้นดินประมาณ 75 เซนติเมตร
 - ต้นที่ตัดยอดแล้วนี้จะแตกแขนงออกมาใหม่หลายกิ่ง เลือกเลี้ยงกิ่งแขนงใหม่นี้ประมาณ 2-3 กิ่ง แล้วแต่ความสมบูรณ์ของต้น
 - เลี้ยงกิ่งแขนงไว้ประมาณ 4 เดือน หรือปล่อยให้แขนงใหม่สร้างจักรประมาณ 3 จักร
 - ตัดยอดของจักรที่ 3 ออก โดยไม่ปล่อยให้เจริญเป็นจักรที่ 4 วิธีตัดจะตัดที่ ปลายยอดได้ตุ่มตา ซึ่งจะทำให้กิ่งแขนงที่แตกออกมาจากตาภายในสมบูรณ์
 - หลังจากตัดยอดจักรที่ 3 แล้ว จะมีแขนงแตกออกมาบริเวณยอดจักรที่ 3 มาก ตัดแขนงที่ไม่สมบูรณ์ออกเสีย เหลือไว้เฉพาะกิ่งแขนงที่แข็งแรงประมาณ 4 กิ่ง
 - เลี้ยงกิ่งแขนงเหล่านี้ไว้ประมาณ 45-50 วัน ก็สามารถตัดไปใช้ติดตาเขียวได้ การตัดไปใช้ควรตัดในช่วงที่กิ่งตามีใบแก่เต็มที และกำลังเริ่มแตกปุ่มตาของจักรต่อไป ซึ่งช่วงนี้กิ่งตาจะลอกง่าย
 - หลังจากตัดกิ่งตาเขียวครั้งแรกไปแล้ว ให้ตัดจักรที่ 3 ทิ้งไป โดยตัดเหนือจักรที่ 2 ปล่อยให้กิ่งแขนงแตกออกมาอีก เลือกเลี้ยงเฉพาะกิ่งที่สมบูรณ์ไว้ประมาณ 4 กิ่ง เลี้ยงไว้ประมาณ 45-50 วัน ก็ตัดไปใช้ได้
 - จากนั้นทำเช่นเดิมอีก โดยตัดจักรที่ 2 ทิ้งเหนือจักรแรกเล็กน้อย ปล่อยให้ตาจากจักรแรกแตกแขนงเป็นกิ่งออกมาอีก เลี้ยงไว้ประมาณ 45-50 วัน ก็ตัดไปใช้ได้
 - จากนั้นตัดต่ำ รอให้แตกแขนงออกมาใหม่เลี้ยงแขนงที่สมบูรณ์ไว้ 4-5 แขนง ปล่อยให้เจริญเติบโตจนมี 3 จักร แล้วจึงทำการตัดครั้งแรก ซึ่งจะกระทำเช่นนี้ได้เรื่อยๆ
 - ตั้งแต่เริ่มตัดยอดต้นกิ่งตา (เหลือ 75 ซม.) จนกระทั่งได้กิ่งตาเขียว จะใช้เวลาประมาณ 6 เดือน การตัดกิ่งตาวีธีนี้เมื่อตัดจักรที่ 3 แล้ว ก็ตัดจักรที่ 2 บังคับให้แตกกิ่งตาเขียวออกไปอีกจนกระทั่งถึงจักรที่ 1 จึงจะหมดการให้กิ่งตาเขียวสำหรับกิ่งแม่เพียงกิ่งเดียว ซึ่งกิ่งแม่หนึ่งกิ่งจะตัดกิ่งตาเขียวได้ 3 รอบ ฉะนั้นต้นแม่พันธุ์ 1 ต้น จึงสามารถให้กิ่งตาเขียวได้มาก ประมาณ 20 - 40 กิ่ง ในหนึ่งฤดูกาลติดตาของแต่ละปีทีเดียว

กิ่งตาเขียวที่ตัดไปใช้แต่ละครั้ง จะนิยมตัดให้ยาวประมาณ 30-50 เซนติเมตร ซึ่งกิ่งตาแต่ละกิ่งมีตาที่สามารถใช้ติดตาได้ประมาณ 2-3 ตา หากต้องขนส่งกิ่งตาไปใช้ในที่ไกลๆ ควรหุบปลายกิ่งตาทั้งสองข้างด้วยเทียนหรือขี้ผึ้ง แล้วบรรจุกิ่งตาลงในลัง ซึ่งรองด้วยกาบกล้วยหรือวัสดุอื่น เช่น ฟางข้าว หรือขี้เลื่อยเป็นชั้นๆ แต่ฟางข้าวหรือขี้เลื่อยนั้นต้องชุบน้ำให้ชุ่มเสียก่อน

อเนียงลึงที่บรรจุกิ่งตานั้น ควรเขียนชื่อพันธุ์อย่างกำกับไว้ให้ชัดเจน และควรมีถุงพลาสติกหรือถุงปุ๋ย ห่อหุ้มลึงบรรจุกิ่งตาดีกชั้นอีกหนึ่งด้วย เพราะจะช่วยให้กิ่งตาอยู่ได้นานขึ้น

กิ่งตาที่ตัดแล้วต้องรีบนำไปใช้ให้เร็วที่สุด แต่ถ้าใช้ไม่หมด หรือจำเป็นต้องเก็บไว้ควรตัดส่วนล่าง ที่ชุบเทียนหรือขี้ผึ้งออก แล้วตั้งกิ่งตาบนภาชนะที่มีน้ำสะอาดลึกประมาณ 3 เซนติเมตร เก็บไว้ในที่ร่ม เปลี่ยนน้ำทุกวัน วิธีนี้ช่วยให้เก็บกิ่งตาไว้ได้นานประมาณ 7 วัน

ลักษณะของกิ่งตางานที่ดี

1. สมบูรณ์ มีอายุประมาณ 45-50 วัน ใบยอดแก่มีสีเขียวเข้ม ลอกตาง่าย
2. มีตาที่ใช้ติดตาได้ เฉลี่ย 2-3 ตา
3. กิ่งตาที่อยู่ในที่ร่มที่บหรือกิ่งที่อยู่กลางแจ้งๆ ไม่ควรนำไปใช้ติดตาเพราะลอกตายากหรือลอกไม่ออก

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตางาน

1. ก่องใส่เครื่องมือติดตา
2. มีดติดตา
3. ถุงพลาสติกสำหรับใส่กิ่งตา
4. กรรไกรตัดกิ่ง
5. ฝาพลาสติกตัดเป็นเส้นเล็กๆ ขนาดกว้าง 5/8" หนาประมาณ 0.05 มม. สำหรับพันตา
6. หินลับมีด
7. เศษผ้าสำหรับทำความสะอาดต้นตอก่อนติดตา

วิธีการติดตาทางพารา

1. ใช้ผ้าเช็ดทำความสะอาดต้นตอบริเวณจะติดตา
2. ใช้มีดกรีดต้นตอส่วนที่มีสีน้ำตาลจากโคนต้นให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ขึ้นไปข้างบนสองร้อยย เท่ากันรอยละประมาณ 7-8 เซนติเมตร ให้รอยทั้งสองนี้ห่างกันประมาณ 1 เซนติเมตร หรือ 1 ใน 3 ของ ความยาวรอบลำต้น
3. ตัดขวางรอยกรีดทั้งสองที่ปลายสุดด้านบนให้ต่อกันจากนั้นค่อยๆลอกเปลือกต้นตอที่ตัด ออกเบาๆลอกลงข้างล่างจนสุดรอยกรีดตัดเปลือกที่ดึงออกให้เหลือลึนสั้นๆประมาณ 0.5-1 เซนติเมตร ในขณะที่ลอกเปลือกระวังอย่าให้เปลือกขาด อย่าให้มือหรือเครื่องมือถูกเยื่อขาวบนเนื้อไม้ อย่าให้ดิน หรือสิ่งสกปรกเข้าไปได้ เพราะจะทำให้เยื่อเสียและติดตาไม่ติด
4. เตรียมแผ่นตาจากกิ่งตาเขียวโดยใช้มีดคมๆค่อยๆเฉือนออก เริ่มจากด้านบนปลายไปหาโคนให้ ติดเนื้อไม้บางๆ สม่่าเสมอตลอดแนว ยาวประมาณ 8-9 เซนติเมตร ให้ตาอยู่ตรงกลางแผ่นความกว้างของ แผ่นตาควรจะพอดีกับความกว้างของรอยกรีดเปลือกบนต้นตอหรือใหญ่กว่าเล็กน้อย การเฉือนแผ่นตา หนาเกินไปจะลอกยาก เนื่องจากแผ่นตาเขียวเข้าได้ง่าย ฉะนั้นก่อนเฉือนตาต้องแน่ใจว่ามีดีมีความคมแล สะอาดพอ
5. แต่งแผ่นตา 2 ข้างบางๆ พอให้แผ่นตาเข้ากับรอยเปิดกรีดบนต้นตอได้ แล้วตัดปลายด้านล่าง ของแผ่นตาออก
6. ลอกแผ่นตาออกจากเนื้อไม้ โดยใช้มีดและนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้างจับปลายด้านบนของแผ่น ตา ใช้มีดกลางประคองแผ่นตาส่วนล่างค่อยๆลอกเนื้อไม้ออกจากเปลือกแผ่นตา พยายามอย่าให้ส่วนที่ เป็นเปลือกเกิดการโค้งงอ
7. รีบสอดแผ่นตาที่ลอกเนื้อไม้แล้วนี้ลงในลึนเปลือกของต้นตอเบาๆค่อยๆ แนบแผ่นตาเข้ากับ รอยเปิดของต้นตอ พยายามอย่าให้แผ่นตาถูกกับเนื้อไม้เพราะจะทำให้เยื่อเจริญเข้า ก่อนใส่แผ่นตาต้องค ำให้แน่นเสียก่อนว่าตาอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง คือ อยู่ด้านบนของรอยก้านใบ
8. ใช้แผ่นพลาสติกใสยาวประมาณ 12 นิ้ว พันจากด้านล่างสุดโดยเริ่มพันต่ำกว่าลึนเล็กน้อยพ ้นขึ้นข้างบนเบาๆพันให้แน่น แต่ละรอบที่พันต้องใช้ส่วนของพลาสติกทับกันพันขึ้นไปประมาณครึ่งหนึ่งของ แผ่นตาแล้วหยุดไว้ชั่วขณะ ใช้มีดตัดส่วนเกินของเปลือกตาด้านบนออกให้พอดีกับรอยเปิดของต้นตอแล้ว พันต่อจนเลยแผ่นตาไปสัก 2-3 รอบ แล้วจึงทำเงื่อนไขให้แน่น ตรวจสอบรอยพันอีกครั้งว่าแต่ละรอบแผ่น พลาสติกพันทับกันแน่นดีหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อกันน้ำไหลเข้าสู่แผ่นตาเมื่อฝนตก
9. หลังจากติดตาแล้ว 21 วัน ถ้าแผ่นตายังเขียวและสดอยู่ แสดงว่าการติดตาประสบผลสำเร็จ ถ้าการติดตาไม่ประสบผลสำเร็จ คือหลังจากติดตาแล้ว 21 วัน แผ่นตาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลให้ใช้มีดกรี พลาสติกทางด้านแผ่นตานั้นออก แล้วทำการติดตาซ้ำอีกครั้งทางด้านตรงข้าม

เมื่อตาติดแล้ว ใช้มีดกรีดแผ่นพลาสติกออกโดยกรีดด้านตรงข้ามกับแผ่นตาในแนวตั้งปล่อยให้
ต้นตอที่ติดตาแล้วอยู่ในแปลงเรื่อยไปจนกว่าจะถึงเวลานำปลูกลง จึงตัดยอดต้นตอทิ้ง ก่อนตัดยอดทิ้งควร
ถอนต้นตอขึ้นมาเสียก่อน ถ้าตัดยอดก่อนจะทำให้ถอนลำบาก

ข้อควรคำนึงในการติดตาทางพารา

- การติดตาเขียวควรทำในเวลาที่มีอากาศไม่ร้อนจัด เช่น ช่วงเช้าหรือเย็น
- กิ่งตาที่นำไปติดตาแต่ละครั้งไม่ควรมากเกินไป 30 กิ่ง เพราะถ้านำไปมากเกินไปจะทำให้กิ่งตาแห้ง และ
ควรเป็นกิ่งตาที่สมบูรณ์ เปลือกลอกง่าย
- เลือกติดตาเฉพาะต้นตอที่สมบูรณ์ เปลือกลอกง่าย และได้ขนาดเท่านั้น
- มีดที่ใช้ติดตาจะต้องคมอยู่เสมอ

วิธีการเลี้ยงกิ่งตา

1. เลี้ยงต้นพันธุ์ให้เจริญเติบโต จนมีสีน้ำตาลบริเวณโคนต้นสูง อย่างน้อย 75-80 เซนติเมตร มีชำรใบ 4-5 ชำร
2. ตัดยอดต้นพันธุ์สูงจากดินประมาณ 75 เซนติเมตร (ในกรณีที่ต้องการใช้กิ่งตาไว้ 2-3 กิ่ง เมื่ออายุได้ 5-8 สัปดาห์ ใบแก่จัด ก็ตัดกิ่งนำไปใช้ได้ต่อไปให้ตัดชำรต่ำลงมา ตัดได้ 1-2 ครั้ง แล้วจึงตัดเลี้ยงสูง 75 เซนติเมตร
3. ต้นพันธุ์ที่ตัดยอดแล้ว จะแตกแขนงใหม่ออกมาเป็นจำนวนมาก ตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออกแล้วเลี้ยงแขนงไว้เพียง 2 กระโดง
4. ปล่อยกิ่งกระโดงที่เลี้ยงไว้ให้เจริญเติบโตจนสร้างชำร 3 ชำร แล้วตัดยอดชำรบนสุดออก ปล่อยให้แขนงแตกออกมา เลี้ยงกิ่งแขนงที่สมบูรณ์ไว้ 3-4 กิ่ง เมื่ออายุได้ 5-8 สัปดาห์ และชำรใบแก่ก็ตัดนำไปใช้ได้ ตั้งแต่เริ่มตัดยอดเลี้ยงกิ่งตาจนกระทั่งหมดกระโดงกิ่งตาที่นำไปใช้ กินเวลาประมาณ 6 เดือน ในการตัดเลี้ยงกิ่งตาเขียว จำเป็นต้องคำนึงถึงฤดูกาลและระยะเวลาใช้กิ่งตาสำหรับติดตา ปกติช่วงที่เหมาะสมของการติดตาอยู่ระหว่าง เดือน มกราคม ถึง เดือน กรกฎาคม

การบำรุงรักษาแปลงกิ่งตา

ปุ๋ยแปลงกิ่งตาเป็นปุ๋ยที่ใส่บำรุงที่จะให้ได้กิ่งตาที่สมบูรณ์ ซึ่งจะช่วยให้การติดตามีผลสำเร็จมากขึ้น และได้จำนวนกิ่งตาที่สมบูรณ์ในปริมาณมาก